

УДК 339.92 (477:438)

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО: ТОРГІВЛЯ, ТУРИЗМ, ІНВЕСТИЦІЇ

Марта Мальська, Юрій Занько

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, Україна, 79000,
тел. (032) 239-46-03, e-mail: malskym@ukr.net,
тел.(032) 239-44-96 e-mail: U_ZANKO@franko.lviv.ua*

Розглянуто комплекс проблем українсько-польського економічного співробітництва, зокрема торгівлі, туризму, інвестицій.

Ключові слова: співробітництво, торгівля, туризм, інвестиції.

Суспільно-політичні зміни, які відбуваються в Україні сприяють налагодженню зовнішньоекономічних відносин із країнами-членами Європейського Співтовариства (рис. 1).

Республіка Польща є найбільшим торговельним партнером України серед країн Центрально-Східної Європи та займає, за результатами 2011 року, п'яте місце серед країн світу (рис. 2).

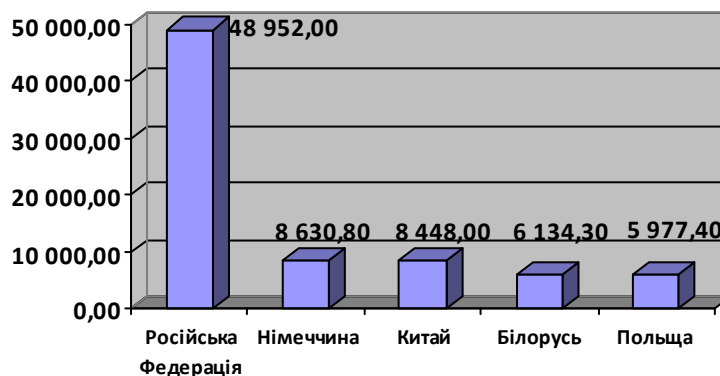

Рис. 1. Основні країни-партнери України у зовнішній торгівлі товарами (млн дол. США) [3]

За підсумками 2011 року, обсяги зовнішньої торгівлі товарами України з Республікою Польща склали 5 977,4 млн дол. США. При цьому рівень українського експорту до Польщі становив 2 794,1 млн дол. США (порівняно з 2010 роком збільшився на 56,3%). Рівень польського імпорту до України становив 3 183,3 млн дол. США (порівняно з 2010 роком збільшився на 14,1%).

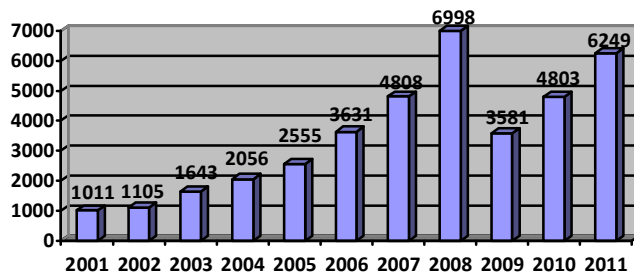

Рис. 2. Зовнішньоторговельний оборот (товари і послуги) України з Республікою Польща (2001–2011рр.) [3]

Негативне сальдо у зовнішній торгівлі з Польщею за 2011 рік склало 389,2 млн дол. США.

Для України особливу роль відіграє Польща щодо формування сучасної моделі двосторонніх відносин із державами – новими членами Європейського Співтовариства. Організація культурних, наукових, виробничих, туристичних відносин двох слов'янських народів має передбачати розвиток співробітництва у всіх сферах життя. Одним з пріоритетних напрямів українсько-польського співробітництва є торгівля товарами і послугами та туризм («невидимий експорт» [4; 9].

Обсяги зовнішньої торгівлі послугами України з Республікою Польща, за результатами 2011 року, зросли на 19,6% від рівня 2010 року і становили 271,7 млн дол. США. Рівень українського експорту послуг до Республіки Польща за 2011 р. становив 133,6 млн дол. США, а рівень польського імпорту послуг до України – 138,1 млн дол. США.

Таблиця 1

Торгівля товарами та послугами між Україною та Республікою Польща [3]

Рік	Обсяги, млн дол. США		
	Імпорт в Україну	Експорт в РП	Взаємні обсяги торгівлі товарами і послугами
2003	849,0	794,0	1 643,0
2004	1 034,0	1 022,0	2 056,0
2005	1 482,9	1 072,2	2 555,1
2006	2 206,0	1 425,3	3 631,3
2007	3 066,8	1 741,4	4 808,2
2008	4 508,5	2 490,1	6 998,6
2009	2 284,8	1 295,6	3 580,7
2010	2 924,4	1 878,7	4 803,1
2011	3 321,4	2 927,7	6 249,1

Таблиця 2

Торгівля товарами між Україною та Республікою Польща [3]

Рік	Обсяги, млн дол. США		
	Імпорт в Україну	Експорт в РП	Взаємні обсяги торгівлі товарами
2003	763,2	802,4	1 565,6
2004	968,7	979,9	1 948,6
2005	1 406,6	1 010,9	2 417,5
2006	2 109,1	1 344,5	3 453,6
2007	2 920,4	1 636,9	4 557,3
2008	4 280,3	2 338,2	6 618,5
2009	2 170,3	1 213,1	3 383,4
2010	2 788,8	1 787,2	4 576,0
2011	3 183,3	2 794,1	5 977,4

Таблиця 3

Торгівля послугами між Україною та Республікою Польща [3]

Рік	Обсяги, млн дол. США		
	Імпорт в Україну	Експорт в РП	Взаємні обсяги торгівлі послугами
2003	46,2	31,2	77,4
2004	65,3	41,9	107,2
2005	76,9	62,2	139,1
2006	97,0	80,8	177,8
2007	144,8	103,5	248,3
2008	228,2	151,9	380,1
2009	114,8	82,5	197,3
2010	135,6	91,5	227,1
2011	138,1	133,6	271,7

Розвиток українсько-польського економічного співробітництва в галузі торгівлі товарами, послугами та в туризмі у багатьох площинах визначає процес становлення демократичних засад в Україні, формує міжнародний імідж країни, сприяє приєднанню України до світових і регіональних структур безпеки і співробітництва. Розвиток туристичного ринку Польщі та України висвітлює ряд джерел [1; 2]. Стосунки між Україною та Польщею засновані на таких чинниках, спільних для обох теренів: стратегічно-географічному, політично-оборонному, економічно-господарському, соціально-демографічному, туристичному. Простежується стабільна позитивна динаміка польських та українських туристів, які, відповідно, прямували до України та Польщі [2].

На думку О. О. Бейдика та Ю. О. Карягіна, стимулюють польсько-українські туристичні відносини архітектурно-історичні та біосоціальні гомогенні ресурси. Гомогенні рекреаційно-туристичні ресурси – соціальні та природні об'єкти, явища, події, походження яких тісно пов'язане як із територією України (де вони розташовані або відбувались), так і з територією тієї зарубіжної країни, в межах

якої даний об'єкт, явище, подія первісно виникли; ресурси «подвійного громадянства», ресурси – біпатриди; специфічні – духовно- та матеріально-історичні «комунікації», призначення яких – єднати культури, народи, держави [2].

Зазначимо, що поляки проживають у Хмельницькій, Львівській, Київській, Житомирській, а також Волинській та Херсонській областях України.

Головну роль в організації культурних, наукових, виробничих, туристично-рекреаційних відносин, з огляду на сучасні господарсько-управлінські реконструктивні моменти, повинні відігравати прикордонні регіони, які характеризуються геополітичним положенням, значним економічним та ресурсно-рекреаційним потенціалом [4; 7; 8].

Туристичний інтерес до Польщі й України щороку зростає, передусім на це впливає проведення чемпіонату Європи з футболу [5; 6].

Щодо товарної структури експорту та імпорту, пропонуємо розглянути таблиці 4, 5.

Таблиця 4

Товарна структура експорту з України до Республіки Польща за 2011 рік [3]

Номер та найменування групи товару	Експорт		
	Вартість, тис. дол. США	у % до від. періоду попер. року	у % до загал. обсягу
Всього	2 794 085,0	156,3	100,0
72 Чорні метали	706 404,6	193,4	25,3
26 Руди, шлаки та зола	502 389,8	131,9	18,0
85 Електричні машини і устаткування	239 888,5	133,4	8,6
12 Насіння і плоди олійних рослин	171 949,1	248,7	6,2
44 Деревина і вироби з деревини	154 770,5	123,8	5,5
27 Палива мінеральні; нафта і продукти її перегонки	120 704,3	133,5	4,3
23 Залишки і відходи харчової промисловості	117 735,4	147,9	4,2
15 Жири та олії тваринного або рослинного походження	77 787,0	162,3	2,8
73 Вироби чорних металів	58 282,8	144,9	2,1
25 Сіль, сірка, землі та каміння	54 001,5	161,4	1,9
28 Продукти неорганічної хімії	39 044,8	145,7	1,4
84 Котли, машини, апарати і механічні пристрої	38 008,4	109,8	1,4
62 Одяг текстильний	37 992,5	112,9	1,4

При порівнянні даних двосторонньої торгівлі українських і польських статистичних органів є розбіжності, які пояснюють недостовірним декларуванням суб'єктами ЗЕД, заниженням митної вартості. Зокрема, з застосуванням схем подвійних інвойсів, контрабандне ввезення товарів та «мурашкова» торгівля.

Таблиця 5

Товарна структура імпорту з Республіки Польща до України за 2011 рік [3]

Номер та найменування групи товару	Імпорт		
	Вартість, тис. дол. США	% до від. періоду попер. року	% до загал. Обсягу
Всього	3 183 346,7	114,1	100,0
39 Полімерні матеріали, пластмаси	350 352,7	114,3	11,0
48 Папір та картон	282 870,5	106,8	8,9
85 Електричні машини і устаткування	264 216,6	153,3	8,3
84 Котли, машини, апарати і механічні пристрої	251 384,0	138,1	7,9
27 Енергетичні матеріали; нафта та продукти її перегонки	188 278,8	109,8	5,9
87 Засоби наземного транспорту крім залізничного	128 894,0	141,1	4,0
73 Вироби з чорних металів	121 826,2	166,2	3,8
33 Ефірні олії, косметичні препарати	114 035,6	85,3	3,6
44 Деревина і вироби з деревини	105 747,1	118,0	3,3
72 Чорні метали	101 795,8	93,7	3,2
68 Вироби з каменю, гіпсу, цементу	61 119,1	123,3	1,9
30 Фармацевтична продукція	60 667,5	133,4	1,9
02 М'ясо та харчові субпродукти	57 705,7	62,8	1,8

Надзвичайно важливим для України і Польщі є інвестиційне співробітництво (рис. 3). Станом на 31 грудня 2011 р. обсяги польських інвестицій в Україні становили 875,5 млн дол. США, що становить 1,8% від загального обсягу іноземних інвестицій в Україну. З початку 2011 року спостерігається відтік польських інвестицій. Зокрема, станом на 01.01.11 р. вони становили – 933,4 млн дол. США, станом на 01.07.11 р. – 894,4 млн дол. США, станом на 01.10.11 р. – 890,2 млн дол. США, а наприкінці року – 875,5 млн дол. США.

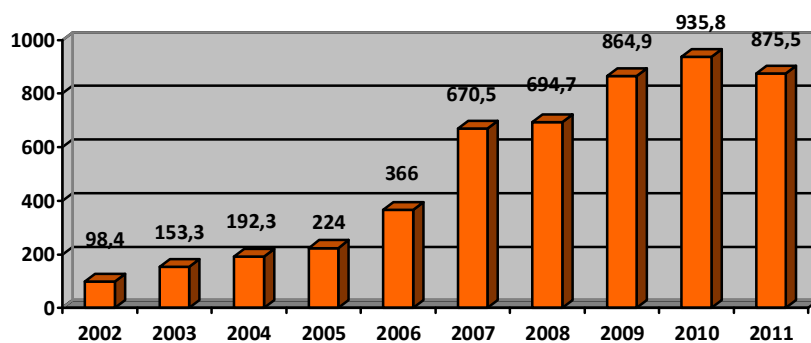

Рис. 3. Польські інвестиції в Україну у період 2001-2011рр. (млн дол. США) [3]

Найвагомішими польськими інвестиціями в Україні є: фабрика будівельної кераміки «Церсаніт», фабрика паркету «Барлінек», меблева фабрика «Новий Стиль», фабрика упаковки «Кен-Пак». Фабрика автозапчастин «Інтер-Гроклін», фабрика металообробки «Полімеркс-Мостосталь», банк «Кредо», «Плюс-банк».

За даними Державного комітету статистики України, обсяги українських інвестицій в польській економіці станом на 31.12.2011 р. (табл. 6) становили 48,2 млн дол. США (0,7% від загального обсягу українських інвестицій за кордоном).

Таблиця 6

Динаміка українсько-польської інвестиційної співпраці у 2001–2011 рр. [3]

За даними Держкомстату України	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
З РП до України, тис. дол. США	69298	98419	153316	179484	224000	366000	670500	694700	864900	935800	875500
З України до РП, тис. дол. США	343	328	350	293	21300	24200	30100	46900	49400	49100	48200

Найвагомішими українськими інвестиційними проектами в Республіці Польща є: металургійний комбінат «Гута Ченстохова» (інвестор – «ІСД»), суднобудівельний завод «Сточне Гданське» (інвестор – «ІСД»), «Гута Покуй» (інвестор – «Приват»), завод освітлювальних приладів «Геліос» (інвестор – «Іскра»), Варшавський автомобільний завод (інвестор – «Авто-ЗАЗ»), плодопереробний завод «Т.В. Fruit Dwikozy» (інвестор – компанія «Т.В. Fruit», власник торговельної марки «Яблуневий дар»).

Отже, українсько-польське економічне співробітництво охоплює практично всі площини двосторонньої взаємодії держав-сусідів Центрально-Східної Європи. Співпраця двох стабільних демократичних держав – Польщі та України – є запорукою стабільності нової Європи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Андрушків Б. Україна і Польща – економічні аспекти співпраці / Б. Андрушків, Я. Бакущевич // Економіка України. – № 11 (528), листопад 2005.

2. Бейдик О. Україна – Польща: архітектурно-історичні та біосоціальні ресурси як чинник розвитку транскордонних туристичних зв'язків / О. Бейдик, Ю. Карягін // Проблеми трансформації у Польщі і в Україні. – Варшава – Київ, 2007.

3. www.ukrstat.org.ua
4. www.tourism.org.ua
5. www.Ukraine2012.gov.ua
6. www.world-tourism.org
7. www.govpol.pl
8. www.green.ipm.pl
9. www.intur.com.pl

Стаття надійшла до редколегії 06.05.2012 р.

Прийнята до друку 27.05.2012 р.

UKRAINIAN-POLISH ECONOMIC COOPERATION: TRADE, TOURISM, INVESTMENTS

Marta Malska, Yuriy Zanko

*Ivan Franko National University of Lviv,
Universytetska St., 1, Lviv, Ukraine, 79000,
tel. (032) 239-46-03, e-mail: malskym@ukr.net,
tel. (032) 239-44-96 e-mail: U_ZANKO@franko.lviv.ua*

A complex of problems of Ukrainian-Polish economic cooperation is considered in the overs of trade, tourism and investments.

Key words: cooperation, trade, tourism, investments.

УКРАИНСКО-ПОЛЬСКОЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО: ТОРГОВЛЯ, ТУРИЗМ, ИНВЕСТИЦИИ

Марта Мальская, Юрий Занько

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Университетская, 1, г. Львов, Украина, 79000,
тел. (032) 239-46-03, e-mail: malskym@ukr.net,
тел. (032) 239-44-96 e-mail: U_ZANKO@franko.lviv.ua*

Рассмотрен комплекс проблем украинско-польского экономического сотрудничества, в частности торговли, туризма, инвестиций.

Ключевые слова: сотрудничество, торговля, туризм, инвестиции.